

NYWELE, KATI YA L'ORÉAL NA GILLETTE

Nywele ni jambo dogo ambalo watu hujifanya kulielewa.

Huziita usafi, urembo, utambulisho, utamaduni, kaida.

Kwa kweli, ni mpaka tu — kati ya unachokionyesha na unachokificha.

Wengine huzikabidhi kwa vinyozi, wengine kwa warembaji, wengine kwa mashine za kisasa zinazoahidi kujitegemea na ukamilifu. Lakini nywele hubaki palepale, kaidi, ukumbusho wa kibiolojia: wewe ni mnyama kabla ya kuwa kiumbe wa kijamii.

Hata hivyo, si adui. Ni rafiki msumbufu, msafiri mwenzako anayekukumbusha ulikotoka. Zina mtawanyiko unaokaribia ule wa mishipa midogo ya damu, rangi uliyopangiwa na ramani yako ya vinasaba, na hadithi usiyoweza kuifuta. Hata wanaougua alopesia hawakosi nywele — wamezipoteza tu kwa muda ambao hakuna awezaye kuubainisha.

Lakini ili kuzielewa nywele, huna budi kurudi kwenye chanzo — kule unakorudi daima: binadamu wa kale.

Mimi huliwazia hivi, katika mandhari ya noir ya kabla ya historia. Viumbe wawili nyuma ya ukuta wa nyasi wanazungumza. Mtu wa tatu anafika na hawezi kutambua yupi ni mwanamume na yupi ni mwanamke. Uso hautoshi. Uso hudanganya.

Basi mwanamke anaamua kubadili hatima ya utambulisho wake.

Anakwenda mtoni, anajitazama majini, na kuona ndevu.

Hazipendi. Hazimwakilishi. Hazimtofautishi.

Anapata jiwe lenye makali na kuanza kuondoa nywele, unywele mmoja baada ya mwingine.

Anagundua kwamba huota tena polepole — na hilo linampa faida: hahitaji kuirudia kaida hiyo kila siku. Na anagundua jambo lenye nguvu zaidi: mwanamume anamtazama kwa namna tofauti.

Tofauti inakuwa mvuto.

Tofauti inakuwa lugha.

Kutoka hapo, utamaduni wote wa nywele unazaliwa: kwanza wa kiishara, kisha wa kijamii, kisha wa usafi, kisha wa kisayansi, kisha wa kiitikadi.

Hadi kufikia misimamo mikali ya kisasa: wale wasemao nywele hukuinga dhidi ya bakteria na lazima zibaki; wale wasemao lazima ziondolewe ili ukubalike; wale wasemao lazima zitengenezwe ili utamanike.

Ukweli ni rahisi zaidi: nywele huzaliwa, hukua, hupinda... na pale zinapopinda, hufa.

Lakini mzizi hubaki hai, mkaidi, kama mawazo fulani usiyoweza kuyaondoa hata kwa nguvu ya utashi.

Kisha kuna kanuni ya mwisho, ile wanayojua wasimulizi peke yao:

usigeuze kamwe mzizi kuwa mzozo.

Tofauti ni ndogo mno — irabu moja tu.

Lakini inabadilisha kila kitu.

Ferdinando